

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja työllisyysjaosto, 26.04.2021

§ 39

Hiilineutraalin rakentamisen AKKE-hanke (ekosysteemisopimus)

2215/00.01.03.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Yhteysjohtaja (vs.), Henna Eskonsipo-Bradshaw, p. 044 482 0838

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Lahden kaupungin elinvoima- ja työllisyysjaosto päättää, että Lahden kaupunki hakee Päijät-Hämeen liitolta AKKE-hanketta (Kansallinen alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -määräraha), joka toteuttaa kaupungin ja valtion välistä ekosysteemosopimusta hiilineutraalin rakentamisen teemalla.

Perusteluosa

Tausta

Lahden kaupunki päätti Lahden hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskuksen käynnistämisestä vuonna 2020. Tämän lisäksi Lahden kaupunkiseutu ja valtio solmivat innovaatioitoiminnan ekosysteemisopimuksen vuoden 2021 alussa. Lahden hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus on yksi ekosysteemisopimuksen kolmesta

kärkitemasta, johon valtio ohjaa sopimuksen kautta kaupunkiseudulle suunnattavaa rahoitusta.

Tämä AKKE-hanke on ensimmäinen hanke, joka toteuttaa Lahden kaupungin ja valtion välistä ekosysteemisopimusta ja siinä määritellyjä toimenpiteitä, joita ovat:

1. Lahden hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskusten laajennus kansalliseksi innovaatioekosysteemiksi
2. Lahden kaupungin ja muiden yhteistyökaupunkien rakennus- ja kaavoitushankkeiden avaaminen kansalliseksi tutkimus- ja kehitysalustaksi
3. Hiilineutraalin rakentamisen tuotekehitys, tutkimus ja pilotointi korkeakoulujen ja rakennusteollisuuden yhteistyönä sekä
4. Hiilineutraalin rakentamisen innovaatioiden kaupallistaminen kotimaisiin tarpeisiin ja kansainväliseen vientiin.

Rahoituksen hakemisesta on sovittu Lahden kestävän kasvun johtoryhmässä 6.4.2021. Tämän lisäksi tarvitaan elinvoima- ja työllisyysjaoston päätös.

Hankkeen sisältö

Lahden hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus tarjoaa Euroopan ympäristöpääkaupungin Suomen kansalliseksi vihreän siirtymän ja tulevaisuuden rakentamisen kehitys- ja innovaatioalustaksi. Kehityskeskus kokoaa innovaatioyhteistyöhön mukaan alueelliset ja kansalliset toimijat, teollisuuden ja tutkimuksen edustajat ja organisaatiot.

Lahden hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus käyttää Lahden kaupungin kaavoitus- ja rakennushankkeita innovaatioalustana, jolla

testataan hiilineutraaliin rakentamiseen liittyviä ideoita, tuotteita ja toimintaprosesseja. Tavoitteena on pitkäjänteisesti kehittää paikallisten yritysten osaamista ja innovaatioita hiilineutraalin rakentamisen alalla ja viedä tätä osaamista maailmalle sekä luoda sillä tavalla uusia työpaikkoja ja elinvoimaa Lahden seudulle.

Kehityskeskus toimii tiiviissä yhteistyössä alueen yritysten ja oppilaitosten kanssa tavoitteenaan tuottaa sellaista tutkimus- ja kehitystietoa, jonka avulla kehitetään teollisia ratkaisuja ja palvelutoimintaa rakennusten CO₂-päästöjen vähentämiseksi ja tuotteistetaan niitä kaupallisiksi menestyksiksi kansainvälisille markkinoille. Toiminta käsittää rakennusten ja infran koko elinkaaren kaavoituksesta purkumateriaalin hyödyntämiseen.

Hanke kokoaa erilaisia ekosysteemejä tuottamaan osaamista, joka edistää hiilineutraalia rakentamista ja siihen liittyvien tuotteiden ja palvelujen syntymistä. Hankkeen tehtävä on aloittaa tutkimus- ja kehityshankkeet, etsiä niihin osallistuvat yritykset ja tutkimustahot, yhdistää näiden voimavarat ja etsiä hankkeisiin sopivat rahoitusinstrumentit. Hanke ohjaa tutkimus- ja kehityshankkeista nousevat tuote- ja yritysideaat Ladec:iin kaupallista jatkokehittämistä varten.

Hiilineutraalin rakentamisen innovaatioekosysteemi koostuu useista komponenteista, joiden päätavoite on edistää hiilineutraaliutta ja vihreää siirtymää ja luoda siitä kaupallista toimintaa. Tällä hetkellä selvitetään alueellista osaamista ja verrataan sitä Euroopan alueella tehtyyn esiselvitykseen käynnissä olevista innovaatiotoimista. Taustaselvityksissä on toistaiseksi noussut esiin kolme kärkeä, joiden varaan toimintaa pyritään rakentamaan.

1. Puurakentaminen:

- hanke kerää puu- ja rakennusalan toimijat yhteen rakentamaan puualan tuoteketjua, joilla pystytään vastaamaan kansallisesti ja kansainvälisesti lisääntyvään puurakentamiseen
- hanke käynnistää puurakentamisen selvitys- ja tutkimushankkeita, joiden kautta ala saadaan puhaltamaan yhteiseen hiileen ja käynnistämään tuotekehitys- ja markkinointiyhteistyö
- hanke yhdistää LAB:n puuosaamisen ja LUT-yliopiston tuotantotalouden osaamisen ja tuo sen Päijät-hämeen 150 puualan yrityksen käytettäväksi

2. Rakennusten purkujätteen uudelleen käyttö:

- hanke yhdistää purkujätteen kerääjät (mm. Salpamaa Oy) ja paikalliset materiaalityöntekijät (esim. Rakennusbetoni Oy) tutkimaan ja kehittämään yhteistyötä, jolla rakennusten purkumateriaalia voidaan käyttää uusien rakennustarvikkeiden tuottamiseen
- hanke käynnistää tähän tarvittavat tutkimus- ja kehittämishankkeet yhteistyössä LUT-yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun kanssa.

3. Energiaklusteri:

- hanke aktivoi yhdessä Lahden Smart Energy klusterin kanssa energiansäästöön ja uusiutuvan energian käyttöön tähtääviä yhteistyöhankkeita, joissa kootaan alueen energiaosaajat tuottamaan uusia, ympäristöystävällisiä energiakokonaisjärjestelmiä ja auttaa niiden kaupallistamisessa.
- Tutkimus- ja kehityshankkeissa tehdään yhteistyötä mm. LUT-yliopiston ja VTT:n kanssa.

Hankkeen keskeiset tulokset ovat:

- innovaatioklustereiden ja siihen liittyvän yhteistyön syntyminen ja eteenpäin suuntautuvanvisen energian synnyttäminen hiilineutraalin rakentamisen ympärille,
- useiden tutkimus- ja kehityshankkeiden synnyttäminen ja näiden rahoitusten hankkiminen,
- kehityshankkeiden kautta tulleiden innovaatioiden ja osaamisen kaupallistaminen,
- kerätyn osaamisen integrointi alueen oppilaitoksiin,
- kerätyn osaamisen viestintä organisaatioille,
- useiden käytännön pilottiprojektien käynnistäminen ja loppuun saattaminen ja osoittaminen hiilineutraali rakentaminen on mahdollista ja siitä on tehtävissä liiketoimintaa.

Hankkeen rahoitus

Hankkeen kesto 1.8.2021-31.12.2022.

Kokonaisbudjetti 250 000 euroa, josta AKKE-tuki 150 000€ (60%) ja kaupungin omarahoitusosuus 100 000 euroa (40%).

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Tiedoksi Juhani Pirinen, Tuija Aarnikoivu, kirjaamo

